

Nota Universiteitsraad

UR nummer	DMS nummer
	-

Aan : College van Bestuur

Van : De Vrije Student

Opsteller : S.J.M.R. Wijnands

Onderwerp : Duurzamer vermogensbeheer UU

Status :

Behandeling in : FPI

Kern van de inhoud

De Universiteit Utrecht heeft een belangrijke positie binnen de Nederlandse bankensector. Daarmee kan de universiteit een groot verschil maken in het beleid dat een vermogensbeheerder voert. Het vermogen dat de universiteit heeft uitstaan bij een bank kan door de bank worden aangewend als investering of ter verstrekking van een lening. Het past dan, gezien de doelstellingen van de universiteit, niet als er geld wordt aangewend om te investeren in fossiele brandstoffen. Daarom is het van essentieel belang dat er inzicht komt in de mate van duurzaamheid van de universitaire geldstromen en de effecten van een eventuele overstap.

Verzoek aan het College van Bestuur

De Vrije Student verzoekt het College van Bestuur om te onderzoeken of een overstap naar een duurzamere vermogensbeheerder mogelijk is en of dit leidt tot een duurzamere en milieubewustere bedrijfsvoering.

Aanleiding

De Universiteit Utrecht hecht veel waarde aan duurzaamheid en heeft zichzelf in het Strategisch Plan 2016-2020 ten doel gesteld om in 2030 een CO²-neutrale bedrijfsvoering gerealiseerd te hebben¹. Hieraan wordt momenteel door tal van maatregelen hard aan gewerkt. De meest recente cijfers, van 2016, laten echter een lichte toename zien van de CO²-afdruk van de universiteit². Het is daarom evident dat de universiteit keuzes zal moeten maken die een grotere impact hebben.

Hierbij vindt De Vrije Student het belangrijk dat studenten geen hinder ondervinden in hun onderwijs dan wel geen inperking van keuzevrijheid ervaren wanneer de universiteit kiest voor duurzame maatregelen. Gelukkig kan de universiteit een maatregel onderzoeken waarmee er, zo verwachten wij, een grote winst kan worden geboekt op het gebied van duurzaamheid zonder grote gevolgen voor studenten: overstappen naar een duurzamere vermogensbeheerder. De universiteit kent een jaarlijkse begroting van afgerond 900 miljoen euro en heeft in 2019 naar verwachting 187 miljoen euro aan liquide middelen³. Daarmee is de Universiteit Utrecht een belangrijke klant voor een bank. Een overstap naar een duurzamere vermogensbeheerder kan daardoor zeer effectief zijn in de vervulling van de duurzaamheidswens van de universiteit. Dat is ook de reden waarom De Vrije Student in het voorjaar van 2018 de #VergroenOnderwijs-campagne van DWARS heeft onderschreven. Deze nota voegt de daad bij het woord.

Context

De huidige vermogensbeheerder van de Universiteit Utrecht is ABN Amro. Deze bank meldt zelf duurzaamheid hoog in het vaandel te hebben. Uit praktijkonderzoek komt echter een ander beeld naar voren. Het onderzoeksrapport *Still Undermining our Future?* meldt dat ABN Amro de laatste jaren meer leningen heeft verstrekt aan de bedrijven en fondsen binnen de sector van fossiele brandstoffen. Bovendien heeft de bank 91% van zijn totale aandelen in de energiesector eveneens in fossiele brandstoffen belegd⁴. Gezien het feit dat het hier een systeembank en de derde bank van Nederland betreft, betekent dit dat er vele miljoenen worden geïnvesteerd in een marktsector die momenteel weinig bijdraagt aan het verkleinen van de CO²-uitstoot.

Weliswaar belegt of investeert de Universiteit Utrecht zelf niet in aandelen op een dergelijke markt, maar het vermogen dat de universiteit uit heeft staan bij de bank kan de bank aanwenden om te investeren in fossiele brandstoffen. De Universiteit Utrecht is bovendien een belangrijke klant met een omvangrijk vermogen. Zodoende kunnen er alsnog investeringen worden gedaan met universiteitsgeld die de CO²-afdruk juist vergroten.

Daarom is de oproep om te onderzoeken of er voor een duurzamere vermogensbeheerder kan worden gekozen geen onlogisch verzoek. Dat is ook de reden waarom dit verzoek niet het eerste verzoek is. In 2016 bood *Fossil Free Utrecht University* een petitie aan waarin de universiteit werd opgeroepen om niet langer met banken samen te werken die investeren in fossiele brandstoffen. De universiteit heeft als gevolg hiervan op bestuurlijk niveau gesprekken gevoerd met ABN AMRO. Deze zijn positief verlopen, zo meldde het toenmalige College van Bestuur. Uit de verdere reactie van het toenmalige college⁵ blijkt dat ABN Amro graag met de experts van de universiteit wilde samenwerken op het gebied van duurzaamheid om "*doelen SMART te formuleren, te leren van best practices en beleid aan te scherpen.*" De vraag is echter of dit bij een wens is gebleven of dat werkelijk ten uitvoering is gebracht.

¹ Universiteit Utrecht, Strategisch Plan 2016-2020, p. 12.

² Universiteit Utrecht, Bestuursagenda College van Bestuur, p. 2

³ Universiteit Utrecht, Begroting 2019, pp. 20-21

⁴ Marcelis, A. & Warmerdam, W. (2018) *Still Undermining our Future? Fair Finance Guide Netherlands*, pp. 25-27

⁵ Brief College van Bestuur aan Fossil Free, [UR 17.077](#)

De hoofdreden van het toenmalige College van Bestuur om niet van bank te wisselen is overigens een rationele. Als grote klant van een bank kan er veel invloed worden uitgeoefend op het beleid van een bank. Binnen de cockpit wordt het vliegtuig eenmaal gemakkelijker bijgestuurd dan van buiten de cockpit. Hier rijst echter ook een vraag; heeft de universiteit in de laatste jaren actief geprobeerd om van binnenuit het beleid van de ABN Amro te veranderen?

Verzoek

Het is evident dat de Universiteit Utrecht het belang van een transitie naar een duurzamere samenleving inziet. Daarbij is een duurzame vermogensbeheerder essentieel. Uit bovenstaande uiteenzetting is gebleken dat er naar aanleiding van de brief uit 2017 twee jaar na dato vragen gesteld kunnen worden bij de inhoud van de betreffende brief en de toenmalige toezeggingen van ABN Amro. De Vrije Student verzoekt daarom het College van Bestuur een onderzoek te verrichten naar onze vermogensbeheerder en de effecten van een eventuele overstap naar een duurzamere vermogensbeheerder. Vragen die daarbij centraal kunnen staan, zijn:

- In hoeverre is ABN Amro een duurzame vermogensbeheerder?
- Wordt geld van de universiteit door de bank aangewend om investeringen te doen in fossiele brandstoffen?
- Zijn er samenwerkingen geweest tussen ABN Amro en de Universiteit Utrecht naar aanleiding van de genoemde brief?
- Zijn er inmiddels niet andere grote banken die reeds ambitieuzer zijn in hun duurzaamheidsbeleid en dit al in de praktijk hebben gebracht, waardoor ze beter bij de doelstellingen van het Strategisch Plan passen?
- Wat zijn de andere effecten wanneer de universiteit overstapt van vermogensbeheerder?

De Vrije Student snapt dat het ondoenlijk is om van stel op sprong te wisselen van bank. Dat is daarom ook niet het hoofddoel van dit verzoek. Het doel van het voorgestelde onderzoek is om inzicht en openheid te verkrijgen in de huidige stand van zaken omtrent het vermogen van de universiteit en duurzaamheid daarvan. Ook is het goed om terug te blikken op de uitgesproken wensen zoals vermeld in de brief uit 2017⁶. Daarbij moet de optie om naar een andere bank over te stappen serieus onderzocht worden. Als blijkt dat andere banken inderdaad een duurzamer beleid voeren, en daar lijkt het onderzoeksrapport *Still Undermining our Future?* op te hintten, dan mag de universiteit niet terughoudend zijn om scenario's te onderzoeken waarin er van vermogensbeheerder gewisseld wordt. Dat zou immers een groot positief effect kunnen hebben op de (indirecte) CO²-uitstoot van de universiteit.

De Universiteit Utrecht heeft, concluderend, een belangrijke positie binnen de Nederlandse bankensector. Daarmee kan de universiteit een groot verschil maken in het beleid dat een vermogensbeheerder voert. Het vermogen dat de universiteit heeft uitstaan bij een bank kan immers door de bank worden aangewend als investering of ter verstrekking van een lening. Het past dan, gezien de doelstellingen van de universiteit, niet als er geld wordt aangewend om te investeren in fossiele brandstoffen. Daarom is het van essentieel belang dat er inzicht komt in de mate van duurzaamheid van de universitaire geldstromen en de effecten van een eventuele overstap. De Vrije Student zou hier graag constructief over mee willen blijven denken.

⁶ Brief College van Bestuur aan Fossil Free, UR 17.077